

ΑΣΚΗΣΗ: Έστω $G = \langle \alpha \rangle$ κυκλική τάξεως m και $H = \langle \beta \rangle \leq G$ τάξεως n . Τότε υπάρχει γεννήτορας α' της G τέτοιος, ώστε $\beta = \alpha'^{\frac{m}{n}}$.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ 1^η-Ομαδοθεωρητική: Επαγωγή στο δείκτη $|G : H| = \frac{m}{n}$. Για $|G : H| = 1$ προφανές. Έστω $|G : H| > 1 \Leftrightarrow n < m$.

Αν πάλι $H = 1 \Leftrightarrow n = 1$, πάλι τετριμμένο. Υποθέτουμε λοιπόν ότι $1 < |H| < |G|$.

Προφανώς η ακεικόνιση $\varphi : G \rightarrow H$ με $\varphi(x) = x^{\frac{m}{n}}$ είναι καλά ορισμένη και επί. (Η κυκλική ομάδα G/H έχει τάξη $|G/H| = \frac{m}{n}$. Επομένως $x^{\frac{m}{n}}H = (xH)^{\frac{m}{n}} = 1_{G/H} = H$, για κάθε $x \in G$, δηλαδή $\varphi(x) = x^{\frac{m}{n}} \in H$, για κάθε $x \in G$. Η τάξη του $\alpha^{\frac{m}{n}} = \varphi(\alpha)$ είναι προφανώς m και κατά συνέπεια το $\varphi(\alpha) = \alpha^{\frac{m}{n}}$ είναι γεννήτορας της H).

1^η παραλλαγή: Εφόσον η $\varphi : G \rightarrow H$ είναι επί, υπάρχει $\gamma \in G$ τέτοιο, ώστε $\varphi(\gamma) = \gamma^{\frac{m}{n}} = \beta$. Διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:

α) $\gamma \notin H$. Αν $H' := \langle \gamma \rangle = G$, δηλαδή το γ γεννήτορας της G , τελειώσαμε. Έστω ότι $H' = \langle \gamma \rangle \neq G$ γνήσια υποομάδα της G . Τότε $H' = \langle \gamma \rangle \not\supseteq H = \langle \beta \rangle$, γιατί $\beta = \gamma^{\frac{m}{n}} \in \langle \gamma \rangle = H'$ και $\gamma \notin H$.

Τότε $|H' : H|, |G : H'| < |G : H|$. Με επαγωγή στο δείκτη $|G : H|$ υπάρχουν δ γεννήτορας της H' και α' γεννήτορας της G τέτοιος, ώστε $\delta^{|H':H|} = \beta$ και $\alpha'^{|G:H'|} = \delta$. Επομένως $\alpha'^{|G:H|} = \alpha'^{|G:H'| \cdot |H':H|} = (\alpha'^{|G:H'|})^{|H':H|} = \delta^{|H':H|} = \beta$.

β) $\gamma \in H$. Η $\varphi|_H : H \rightarrow H$ είναι επί ($\beta = \varphi(\gamma)$ γεννήτορας της H), άρα αυτομορφισμός της H . Κατά συνέπεια $H \cap \text{Ker}\varphi = 1$. Αλλά $\text{Ker}\varphi$ κυκλική υποομάδα της G τάξεως $\frac{m}{n} > 1$. Έστω $\text{Ker}\varphi = \langle \varepsilon \rangle$.

Θέτουμε $\gamma' = \gamma\varepsilon \notin H$. ($\gamma \in H$ και $\varepsilon \notin H$). Προφανώς $\gamma'^{\frac{m}{n}} = \gamma^{\frac{m}{n}} \cdot \varepsilon^{\frac{m}{n}} = \gamma^{\frac{m}{n}} = \beta$, $\varepsilon \in \text{Ker}\varphi$. Αναγόμεστε έτσι στην προηγούμενη περίπτωση με γ' στη θέση του γ . ■

2^η παραλλαγή: Όπως προηγουμένως, το $\alpha^{\frac{m}{n}}$ είναι γεννήτορας της H και άρα ο άλλος γεννήτορας αυτής β θα είναι της μορφής $\alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n}}$, όπου $(\lambda, n) = (\lambda, |H|) = 1$. Θεωρούμε τον ομομορφισμό $\psi : G \rightarrow G$ με $\psi(x) = x^\lambda$, για κάθε $x \in G$. Η $\psi|_H$ απεικονίζει τον γεννήτορα $\alpha^{\frac{m}{n}}$ της H στον γεννήτορα β αυτής. Άρα η $\psi|_H$ είναι ένας αυτομορφισμός της H . Επομένως $H \cap \text{Ker}\psi = 1$. Θεωρούμε το στοιχείο $\gamma = \psi(\alpha) = \alpha^\lambda$. Προφανώς $\gamma^{\frac{m}{n}} = \beta$.

α) $\gamma \notin H$. Όπως προηγουμένως, η υποομάδα $H' = \langle \gamma \rangle$ περιέχει γνήσια την H . Ακολουθούμε την ίδια επιχειρηματολογία (επαγωγή στο δείκτη), όπως στο **α)** στην προηγούμενη απόδειξη.

β) $\gamma = \psi(\alpha) \in H$. Επειδή το α είναι γεννήτορας της G , $\text{Im}\psi \leq H$. Ακριβέστερα $\text{Im}\psi = H$, γιατί $\gamma^{\frac{m}{n}} \in H$ και $\gamma^{\frac{m}{n}} = \psi(\alpha^{\frac{m}{n}}) = \alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n}} = \beta$ που είναι γεννήτορας της H . Επομένως $\frac{|G|}{|\text{Ker}\psi|} = |G/\text{Ker}\psi| = |H| < |G|$.

Επομένως $1 < |\text{Ker}\psi|$. Έστω ε γεννήτορας της $\text{Ker}\psi$. Τότε επειδή $H \cap \text{Ker}\psi = 1$ έχουμε $\gamma\varepsilon \notin H$. Αναγόμεστε στην προηγούμενη περίπτωση με $\gamma' = \gamma\varepsilon$ στη θέση του γ . ■

ΑΠΟΔΕΙΞΗ 2^η-Αριθμοθεωρητική: Κατ' αρχάς η περίπτωση $n = 1$ είναι τετριμμένη. Υποθέτουμε λοιπόν ότι $n > 1$. Το πρόβλημα ανάγεται στο εξής:

Έστω $n \mid m$ και $(\lambda, n) = 1$. Υπάρχει λ' τέτοιο, ώστε $(\lambda', m) = 1$ και

$$\lambda' \cdot \frac{m}{n} \equiv \lambda \cdot \frac{m}{n} \pmod{m}; \quad (1)$$

Πράγματι, το $\alpha^{\frac{m}{n}}$ είναι γεννήτορας της H . Κάθε άλλος γεννήτορας της H είναι της μορφής $\alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n}}$, όπου $(\lambda, n) = 1$. Αν το $\alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n}}$ προέρχεται από έναν άλλο γεννήτορα β της G με ύψωση στην $\frac{m}{n}$, τότε το β θα είναι της μορφής $\beta = \alpha^{\lambda'}$, όπου $(\lambda', m) = 1$. Επομένως $\alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n}} = \beta^{\frac{m}{n}} = \alpha^{\lambda' \cdot \frac{m}{n}} \Leftrightarrow \alpha^{\lambda \cdot \frac{m}{n} - \lambda' \cdot \frac{m}{n}} = 1 \Leftrightarrow m \mid \lambda \cdot \frac{m}{n} - \lambda' \cdot \frac{m}{n}$, γιατί m είναι η τάξη του α .

Η σχέση (1) είναι ισοδύναμη με τη σχέση $\lambda' \equiv \lambda \pmod{n}$. (2)

Θεωρούμε το σύνολο A όλων των διακεκριμένων πρώτων παραγόντων του m , οι οποίοι **δεν διαιρούν ούτε τον λ και ούτε τον n** . (Δηλαδή δεν διαιρούν το $[\lambda, n]_{(\lambda, n)=1} = \lambda n$).

Έστω ρ το γινόμενο αυτό των πρώτων παραγόντων που ανήκουν στο A . Αν $A = \emptyset$, θέτουμε $\rho = 1$. Επίσης θέτουμε

$$\lambda' = \lambda + \rho n.$$

Προφανώς $\lambda' \equiv \lambda \pmod{n}$. Απομένει να δείξουμε ότι $(\lambda', m) = 1$.

Έστω p ένας πρώτος παράγοντας του m .

α) Αν $p \mid \lambda$, τότε $p \notin A \Leftrightarrow p \nmid \rho$ και επίσης $p \nmid n$, γιατί $(\lambda, n) = 1$. Άρα $p \nmid \rho n$ και συνεπώς $p \nmid \lambda'$.

β) Έστω ότι $p \nmid \lambda$. Αν $p \mid n$, τότε $p \mid \rho n$. Επομένως πάλι $p \nmid \lambda'$. Αν $p \nmid n$, τότε $p \in A$, οπότε $p \mid \rho \Rightarrow p \mid \rho n$.

Και πάλι $p \nmid \lambda'$.

Συμπέρασμα: $(\lambda', m) = 1$. Τέλος. ■